

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna šte. Din 2.—

Oficijelno glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ ter
slovenskih obrtnih društev v Sloveniji.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:
Din p
Pri 1 × objavi $\frac{1}{4}$ str. 600.—
" " " $\frac{1}{2}$ " 300.—
" " " $\frac{1}{4}$ " 150.—
" " " $\frac{1}{8}$ " 75.—
" " " $\frac{1}{16}$ " 37-50

IX. letnik.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1926.

Štev. 15.

Volitve v zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani, Splošna zveza obrtnih zadrug v Mariboru, Zveza gostilničarskih zadrug v Ljubljani in Celju ter Zveza obrtnih društev v Celju so razposlale na vse zadruge, obrtna društva in zaupnike naslednjo okrožnico:

Podpisana opozarja vse zadruge in obrtna društva, da so od 26. julija dalje razpoloženi pri vsakem davčnem uradu volilni imeniki za volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Te imenike lahko vsakdo vpogleda med uradnimi urami do 10. avgusta t. l.

Vsaka zadruga in obrtno društvo naj zato brez odloga pošlje na davčni urad svoje zaupnike, ki naj pregledajo imenik ter ugotove, dali vsebuje imena vseh onih obrtnikov zadružnega, odnosno društvenega okoliša, ki prihajajo v poštev kot volilci, odnosno da-li se nahajajo v imeniku neupravičeni volilci.

Doba od 26. julija do 24. avgusta je določena za vlaganje reklamacij. Kdor hoče reklamirati, mora v reklamaciji točno navesti, zakaj reklamira, in priložiti uradne listine, iz katerih je razvidno, da so njegove navedbe resnične. Ako bi take listine ne bile priložene, se reklamacija sploh ne bo upoštevala.

Ako n. pr. kakega upravičenega volilca ni v volilnem imeniku, naj se navede njegovo ime, bivališče in naslov ter priloži potrdilo sreskega poglavarja ali občine, da dotični izvršuje obrt in katero obrt in potrdilo davčnega urada, da plačuje obrtni davek (občo pridobnino) in koliko je plačuje. Ako pa je kak volilec neupravičeno uvrščen v volilni imenik, je treba navesti število imenika, pod katero je uvrščen, njegovo ime, poklic in bivališče, kakor je označeno v volilnem imeniku. Dalje treba navesti, zakaj dotičnik nima volilne pravice, n. pr. ker je že umrl (potrdilo župnega urada ali županstva) ali ker je odjavil obrt (potrdilo sreskega poglavarja), ali ker je inozemec (potrdilo občine). Reklamirati more drugega samo ona oseba, ki je sam volilec. Sebe samega lahko reklamira vsakdo. Ena reklamacija se sme nanašati le na eno samo osebo, odnosno podjetje. Ako bi se ena reklamacija tikala več oseb (volilcev), bi se ne upoštevala.

Reklamacije so poštnine proste, ako se na naslovu navede: «V volitveni stvari Zbornice za trgovino, obrt in

industrijo v Ljubljani.» Nasloviti jo je treba na: «Volilna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.»

Nekateri obrtniki izvršujejo istočasno več obrtov. N. pr.: Nekdo je gostilničar in krojač. Kot gostilničar plača 80 Din, kot krojač pa 12 Din obče pridobnine, tako da spada kot gostilničar v I. kategorijo, kot krojač pa v IV. kategorijo obrtnega odseka. Volilna komisija je uvrstila vsakega v oni odsek in v ono kategorijo, kjer je najvišje obdavčen, torej v tem primeru v I. kategorijo. Ako tak volilec hoče, da se ga uvrsti v IV. kategorijo (kot krojača), mora to sporočiti volilni komisiji v teku reklamacijske dobe, to je najkasneje do 24. avgusta. Podobno velja, če je kdo trgovec in obrtnik. Umestno je, da tudi v tem primeru priloži uradna dokazila, dasi ni predpisano.

Pripominjamo, da so volilci uvrščeni v tri odseke (trgovski, obrtni in industrijski). Odseki so razdeljeni v kategorije po višini predpisane obče pridobnine. Razdeljeni so v I. kategorijo oni, ki plačajo na leto vsaj 70 Din, v II. kategorijo oni, ki plačajo pod 70 Din in najmanj 35 Din, v III. kategorijo oni, ki plačajo pod 35 Din in najmanj 15 Din, v IV. kategorijo pa oni, ki plačajo manj nego 15 Din pridobnine.

V naslednjem priobčujemo splošen vzorec, kako naj se glasi reklamacija:

I.

Volilna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo
v Ljubljani.

Podpisani ugovarjam proti uvrstitvi N. N., krojaškega mojstra iz . . . . . pod št. . . . . volilnega imenika za obrtni odsek, ... kategorijo. N. N. je umrl leta . . . . . Dokaz priloženo potrdilo županstva občine . . . . .

N. N.,

gostilničar v . . . . .
uvrščen pod št. . . . . volilnega imenika
. . . . . kategorije.

II.

Volilna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo
v Ljubljani.

Podpisani ugovarjam proti volilnemu imeniku, ker se me ni uvrstilo med volilce. Izvršujem . . . . .
obrt od . . . . . leta . . . . . ter imam predpisane

obče pridobnine . . . Din, tako, da imam volilno pravico v . . . kategoriji obrtnega odseka. Dokaz priloženi obrtni list, ki naj se mi vrne, in potrdilo davčnega urada.

N. N.,

krojaški mojster

v . . . . . št. . . . .
občina . . . . .

Vse zadrage in obrtna društva naj do 10. avgusta zanesljivo vpogledajo volilne imenike in naj se vsakega člana, ki ni vpisan v volilni imenik, ali pa je kdo vpisan, a ni upravičen voliti, **takoj** reklamira. Reklamacijsko postopanje naj bo pri vseh zadrgah in društvih do **20. avgusta** končano in do tega roka reklamacije odposlane volilni komisiji.

Pravilnik za izvršitev posameznih odredb začasne uredbe o pooblaščenih arhitektih in inženjerjih.

Minister gradjevina je na osnovi člena 11. začasne uredbe o pooblaščenih inženjerjih in arhitektih na predlog glavne uprave inženjerskih komor z dne 22. oktobra 1925., br. 624, predpisal dne 14. maja 1926. pod br. 26.631 pravilnik za izvršitev posameznih odredb začasne uredbe o pooblaščenih inženjerjih in arhitektih v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, kateri pravilnik je že razglašen pod št. 129 v «Službenih novinah» z dne 9. junija 1926. in katerega razglas je pričakuje tudi v Uradnem listu za ljubljansko in mariborsko oblast.

Pravilnik z dne 14. maja 1926. vsebuje med drugim tudi naslednje določbe:

Član 12. Projektovanja kao ispitivanja i aprobiranja projekata i izvršnja tehničkih objekta i radova, koja se zasnivaju na statičkim, hidrotehničkim i tome sličnim proračunim i tehničkim i statičkim ispitivanjima, poslovi su isključivo ovlašćenih inženjera i arhitekta.

Preduzeća, odnosno radnje, koje ovakove poslove obavljaju i koje po postojećim zakonima za stručne poslove moraju imati odgovornog stručnjaka, isti može samo ovlašćeni inženjer, odnosno arhitekt biti. U protivnom, protivu takovih poduzeća, odnosno radnji i njihovih stručnih poslovođa, kao i protivu svakog drugog lica, koje se bespravno izdaje za ovlašćenog inženjera ili arhitekta ili njihove poslove obavlja, postupat će se po tački 5. člana 10. Uredbe o ovlašćenim inženjerima i arhitektima.

Član 13. Na osnovi pismene potpisane dostave (ma od koga ona dolazi), da se neko lice bespravno izdaje za ovlašćenog inženjera ili arhitekta, ili da obavlja njihove poslove, navedene u predhodnom članu ovoga Pravilnika, mesna inženjerska komora će, pošto dostavu proveri i dokaze pokupi, to lice kod nadležne vlasti, na osnovu tačke 5. člana 10. Uredbe o ovlašćenim inženjerima i arhitektima, krivično optužiti i starati se, da mu dalji bespravan rad onemogućí.

Isto će tako komora postupiti i prema poduzećima, odnosno radnjama, kako domaćim tako stranim, koje kao odgovornog stručnjaka za poslove ovlašćenih inženjera i arhitekta nebi imale ovlašćenog inženjera, odnosno arhitekta, a obavljaju i njihove poslove.

Član 17. Na dostavu kod člana komore, da neki državni ili samoupravni organ prima u postupak radove neovlašćenih inženjera, mesna inženjerska komora će dostavu, pošto je proveri sprovesti Ministru Gradjevina preko Glavne Uprave Inženjerskih Komora na dalji rad po tački 5. člana 10. Uredbe o ovlašćenim inženjerima i arhitektima.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu onoga dana, kada bude objavljen u «Službenim novinama» i od tada gube silu i važnost svi dosadani pravilnici i propisi, u koliko se na ovo pitanje odnose.

S temi določbami je težko prizadet stan stavbenikov, katerega ustroj temelji na veljavnih zakonih.

Po teh zakonih, ki jih bomo še natančneje navedli, pristojna pravica projektiranja, pregledovanja in aprobiranja projektov in izvršitev tehničnih objektov in del, katera temeljujejo na statičnih in sličnih proračunih in tehničnih in statičnih pregledih stavbenim mojstrom. Vsi ti zakoni do sedaj niso razveljavljeni.

Ker pa utegnejo določbe zgorajšnjega pravilnika prizadeti stanu stavbenikov ogromno škodo in ker nasprotuje zgoraj citirani pravilnik obstoječim zakonom, je vložila zadruga stavbenikov, zidarskih in kamnoseških mojstrov v Mariboru na ministrstvo gradjevina in ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu naslednjo

predstavko:

Akoravno smo naziranja, da izpodbijane določbe pravilnika ne morejo vplivati na pridobljene pravice našega stanu in akoravno smo prepričani, da ministrstvo gradjevina ni imelo namena posegati s temi določbami v naše pravice, ki temelje na obstoječih zakonih, pa utegne besedilo zgoraj navedenih členov pravilnika vsled napačne razlage s strani oblastev in uradnih organov silno škodovati našemu stanu.

Določbe členov 12., 13. in 17. prekoračujejo pooblastitev ministra gradjevina, ki jih je dobil s členom 11. začasne odredbe o pooblaščenih inženjerjih in arhitektih v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Zčasna uredba o pooblaščenih inženjerjih in arhitektih uredi dolžnosti in pravice inženjerjev in arhitektov izven državne službe, zaščito inženjerske stroke, zaščito pravic in interes države, samoupravnih teles in privatnih oseb z ozirom na delo pooblaščenih inženjerjev in arhitektov in je razvidno iz stilizacije in besedila te uredbe, da se mora držati tudi pravilnika za izvršitev te uredbe v mejah, ki jih je postavila ta uredba.

Delokrog pooblaščenih inženjerjev in arhitektov je v tej uredbi določen s členom 8., dočim vsebuje člen 10. določbe glede zaščite, ki jo uživajo pooblašćeni inženjerji in arhitekti.

Samo ob sebi je umevno, da citirana uredba ni mogla seči v pravice drugih strok, katerim pripadajo tudi pravice, ki so si jih pridobile na podlagi obstoječih zakonov. Uredba tudi ni mogla seči v take pravice. Treba se je samo vprašati, v kakšno svrhu je bila izdana začasna uredba? **Uredba pravi izrecno, da je bila izdana v svrhu reguliranja odnošajev inženjerjev in arhitektov.**

Nasprotna interpretacija je nemogoča in to z ozirom na velikansko nasprotstvo, v katero bi se takšna interpretacija stavila z določbo členov 22. in 26. ustave kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Navedeni členi ustave zasigurajo vsem državljanom enako možnost vsposobljenosti za pridobitne posle, h katerim se nagiblje ter nalagajo državi dolžnost intervenirati v pridobitnih odnošajih državljanov v duhu pravice in odpravljenja državnih nasprotij.

Že iz tega izhaja jasno, da državna oblast ne sme neupravičeno favorizirati in privilegirati obstoječi stan pred drugim ali komu na voljo uničiti ves drug stan, kateri obstoji v državi ne samo z vednostjo države, temveč na osnovi obstoječih zakonov in katerega je država sama ustvarila.

Obrtnopravno razmerje stavbenikov je uredila država za območje ljubljanske in mariborske oblasti in za Dalmacijo s § 15., točkami 6. in 23., veljavnega obrtnega reda (zakona z dne 5. februarja 1907., drž. zak. št. 26) ter razpisom trgovinskega ministra, na podlagi člena 4. tega za-

kona z dne 16. avgusta 1907., drž. zak. št. 199, in s specialnim zakonom o stavbnih obrtih z dne 26. decembra 1893., drž. zak. št. 193.

Z začasno uredbo o pooblaščenih inženjerjih in arhitektih se predpisi o stavbnih obrtih (obrti red in stavbni zakon) niso v ničemer izpremenili ali razveljavili. Kajti ta uredba razveljavlja v svojem 13. členu samo one prejšnje zakone in uredbe, ki se tičejo vprašanja ureditve poklica pooblaščenih inženjerjev in arhitektov, n. pr. za Slovenijo na podstavi člena V., črka F., izdano ministerijalno uredbo o avtoriziranih (pooblaščenih) civilnih inženjerjih in civilnih geometrih iz l. 1913. št. 77 drž. zak.

Zakon z dne 26. decembra 1893., drž. zak. št. 193, določa izrecno, da je stavbni mojster upravičen izvršiti visoke stavbe in druga dela sam in z lastnim osebjem, izvršiti sme tudi vsa dela, glede katerih sedaj izpodbijani pravilnik trdi, da jih sme izvršiti le pooblaščen inženjer.

(Konec sledi.)

Malo o kalkulaciji.

Kakor pri nas, tako je pač tudi marsikje drugod, da med nami malimi obrtniki ni nikakega sistema, ki bi se nanašal na enotno kalkulacijo cen. Zelo bi bilo koristno in v interesu vsakogar, če bi se objavljalo razne primere in podatke, s katerimi faktorji se mora pri kalkulaciji računati. Ako bi se potem naše obrtništvo res teh sistemov oprijelo ter se ravnalo po njih in živelo v duhu pesnika, ki pravi:

«Za vse je svet dovolj bogat in srečni vsi bi bili,
ko kruh delil bi z bratom brat s prav srčnimi čutili»,

potem bi morali izostati vsi «podponudniki», vsi «laži-obrtniki» in vsi mazači. Že enotna organizacija v kalkulaciji bi morala doprinesti uspehe, ker nikdo ni upravičen jemati poštenemu delu njegov pošteni zaslužek. Jasno je tudi, da brez primernega zaslužka ni napredka, ni življenja v obrtu.

Ti in slični nagibi so me dovedli, da počnem tudi v naših vrstah pokret, h kateremu vabim vse pošteno in nesebično obrtništvo.

Obračunanje prodajne cene kakega blaga ali kakega dela izvršimo ali takrat, ko je delo že gotovo in za oddajo pripravljeno, ali pa to naredimo že pred naročilom, če hoče kupec že v naprej vedeti, koliko ga bo stalo.

V prvem primeru nam je treba le vse izdatke, ki jih povzroči delo, sešteti in potem še dobiček, oziroma zaslužek pridati. Ta način obračunavanja je bil prej v splošnem vpeljan, sedaj pa je zelo redek.

Pri vsaki določitvi cen se morajo upoštevati nastopna dejstva: 1.) poraba materiala; 2.) mezde; 3.) stroški; 4.) dobiček.

Pri vsakem materialu je velike važnosti oblika, kakovost in cena, kajti cena blagu je odvisna od oblike in kakovosti. Blago in mezde podajajo lasten strošek. Zaslužek in obratni strošek (režija), pribita k lastnemu strošku, dajeta prodajno ceno.

V materialno porabo se upošteva vse posamezno blago s pomožnim materialom; k temu se priračuna pribitek približno 10 % za odpadke.

Mezda se vstavi, kakršna je običajna po krajevnih razmerah. Vajeniška mezda se računa s polovično pomočniško mezdo, za mojstrsko plačo pa se priračuna 25 do 50 % pribitka na pomočniško mezdo.

Določitev obratnih stroškov pa je najvažnejše poglavje obračuna (kalkulacije) za mojstra. Skoro povsem običajno se vračunavajo obratni stroški v odstotkih in povsem šematično. Tako se računa v

malih obratih s približno 20 do 25 %, v velikih obratih z 20 % na blago in plačo (10 % za obratne in 10 % za upravne stroške). Splošni in obratni stroški se lahko prištejejo v odstotkih tudi na mezde približno 80 do 100 %. Ta šematični primer preračunavanja stroškov pa nudi obrtniku mnogo površnosti ter zaradi tega ne priporočam ta način obračunavanja. Mnogo pravilneje je, če vsak mojster v gotovih dobah sam dožene stroške svojega obrata, katere naj potem v gotovih odstotkih pribije na mezde. S tem ima dobro sredstvo v rokah, da lahko svoj obrat trgovsko nadzoruje in da spozna morebitne napake svojega obrata.

Ravno tako se tudi zaslužek zelo različno v odstotkih upošteva. Dobe se različni primeri v zaslužku, ki variirajo med 15 do 30 %, nanašajoč se, kako se vračunavajo skupni stroški, predvsem pa, če se lastna plača mojstra vračunava ali ne. Končno hočem navesti par različnih primerov obračunavanja. Vzemimo za podlago obračun za napravo 24 m dolge ograje za sneg.

I. način kalkulacije:

blago	kg 126—	Din 484'80
odpadki 6 %		Din 29'10
		Din 513'90

postransko blago kot:

vijaki, zakovice in drobiž 5 %	kg 4—	Din 25'70
	kg 130—	Din 539'60

za razliko v teži od Din 539'60

okroglo 5 %	kg 6'50	Din 27—
	kg 136'50	Din 566'60

cena blagu	Din 336—	
mezda za 1 m Din 14—		Din 336—

45 % režijskih stroškov od mezde	Din 151'20	
33 $\frac{1}{3}$ % za zaslužek na mezde	Din 111'88	Din 509'08

prodajna cena . . . . . Din 1165'68

II. ali enako pravilen obračun:

blago in dodatki	Din 567—
mezda	Din 336—
režija 45 %	Din 151'20

lastna cena . . . . . Din 1054'20

15%ni zaslužek	Din 158—
--------------------------	----------

prodajna cena . . . . . Din 1212'20

III. nepriporočljiva kalkulacija (80%ni pribitek na mezde):

blago in dodatki	Din 567—
mezda	Din 336—
režija 80 % od mezde	Din 268'80

lastna cena . . . . . Din 1171'80

12 $\frac{1}{2}$ %ni dobiček	Din 146'47
--	------------

prodajna cena . . . . . Din 1318'27

Najdejo se še mojstri in nazadnjaški rokodelci, ki «kalkulirajo» na sledeči način: ena tretjina blago, ena tretjina mezde in ena tretjina zaslužek. To nam poda sledeči popolnoma neuporabni obračun:

blago	Din 567—
mezde	Din 567—
zaslužek	Din 567—

Din 1701—

Na prvi pogled opazimo, da je vsota mezd veliko previsoko upoštevana in da se zaslužek niti primerjati ne dá napram izvršenemu delu. Če primerjamo vse štiri gorenje primere, vidimo jasno, da si zelo sličita oba prva zgleda, dočim je že tretji nepravilen.

Nadejam se, da sem s temi zgledi pomagal v pravilni kalkulaciji našega obrtništva in upam, da se jih bo marsikateri mojster oprijel; naši naročniki bodo pa imeli priliko spoznati, da nismo obrtniki sami izkoriščevalci in oderuhi, pač pa ugleden stan, kateri si tudi služi svoj kruh z žulji svojih rok in v potu svojega obraza.

I. R.

Deset obrtniških zapovedi.

(Konec.)

Šesta zapoved se glasi: **Svoje knjigovodstvo imej v najlepšem redu, terjatve ne puščaj po mesece dolgo neopominjane.** Knjigovodstvo je kompas obrata. Kaj je krmilar brez kompasa? Kaj koristi rokodelcu velika zmožnost, če ne ve, ali njegov obrat napreduje ali nazaduje in če ne ve, kam krmari? Krivda je v tem, ker ni podlage v pravilni kalkulaciji, katero naj vodi knjigovodstvo, ker ne ve, kako velike stroške ima, ali mu obrat kaj donša ali pa dela pri tem v zgubo. Zakaj se ne morejo posamezni mojstri napram davčnim oblastem izkazati in s tem potrditi črno na belem njih resnični zaslužek, pač pa morajo plačevati, kar te od njih zahtevajo? Zato, ker jih njih knjigovodstvo pušča v takih primerih na cedilu. Ako pa ostanejo radi površnega knjigovodstva terjatve več mesecev dolgo neopominjane, potem se ne smemo čuditi, če tožijo posamezni mojstri, da so minili dobri časi rokodelstva. Zaostale terjatve pomenijo v obrtu toliko, kot bi mu odvzeli kri; obratna glavica je življenjski sok obrta, ki se ne sme nekaznovano v današnjem težkem kreditnem položaju odtegovati.

V sedmi zapovedi čitamo: **Plačuj svoje dobavitelje po dogovorjenih pogojih.** Tudi s to zapovedjo se popolnoma strinjamo, dodamo naj pa še: Potrudi se pogoje, ki ti jih diktirajo tvoji dobavitelji, če je le mogoče, naložiti na svoje odjemalce. Če zahtevajo tvoji dobavitelji od tebe točno plačilo, moraš tudi ti stremeti po točnem plačilu odjemalcev. Če tvoji dobavitelji vračunavajo v plačilnih pogojih plačilne zaostanke z bančnimi obrestmi, si moraš tudi ti z isto pravico varovati svoje plačilne pogoje. Dolgo časa ni mogoče vzdržati, da obrtnik svoje dobavitelje točno plačuje, ne da bi od svojih odjemalcev, bolj iz površnosti kot naklonjenosti, iskal plačilo svojih, mesece dolgih terjatev. Zaostale terjatve pravočasno izterjati in dobavitelje točno plačevati, je dolžnost vsakega dobrega mojstra. Sam tudi ne sme postati zamudni plačnik, ker vsaka taka površnost pomeni nazadovanje obrata.

Osma zapoved se glasi: **Ne obljublaj, česar dati ne moreš.** Capin da več, kot ima, nezmožen trgovec obljubi več, kot more dati. Če svojega dogovora ne držiš, pomeni to omalovaževanje odjemalca in tak odjemalec ne bo zlepa zopet prišel. Ta napaka, obljubiti več nego je mogoče dati, pa se tudi maščuje, ker enkrat «potegnjen» odjemalec ne bo molčal, pač pa bo svojo nejevoljo iznesel v pogovoru s prijatelji, ki jih s tem že v naprej opozori, naj s takim mojstrom ne sklepajo nobenih naročil, ker je nezanesljiv. Nič obrti bolj ne pospešuje, kot dober ugled, ta se pa zgubi, če se mojstru ne more reči «mož-beseda».

Deveta zapoved pravi: **Potrudi se priučiti uglajenemu slogu pisma v slovenski pisavi.** Obrtnik ne piše mnogo in predvsem nerad, vendar naj se kljub temu potrudi, da že s svojimi pismi, ki naj bodo jasna in točna, dobi ugled. Opušča naj vse nepotrebne, nejasne tako zvane trgovske izraze in ogiba naj se vseh nerazumljivih tujk. Gladek in enostaven naj bo njegov pismeni jezik, izrazito slovenski in pošten kot je njegovo rokodelstvo.

Deseta zapoved se glasi: **Izpopolnjuj svojo izobrazbo in ne smatraj se sam kot človek drugega razreda.** Ta nas

vodi zopet nazaj k prvi zapovedi. Spoštovanje samega sebe je prva zahteva, ki si jo moramo postaviti, če hočemo, da bomo od drugih tudi spoštovani. To spoštovanje samega sebe pa ne sme sloneti na domišljavosti in naphu, temveč mora biti zgrajeno na ponosni zavesti resničnega znanja. Če kaj dobrega napraviš, si lahko ponosen na to, vendar pa moraš stremeti vedno navzgor. Uporabiti moraš vsako priložnost, da se izобразиš in nikdar ne pozabi, da človek toliko velja, kolikor zna. Kdor stremi stalno po višji zmožnosti in uporablja vsa odlična sredstva, med katera spada predvsem nadaljnja izobrazba, ta ne pospešuje samo samega sebe in svoj obrat, ampak tudi ves svoj stan.

Želimo, da bi te zapovedi padle na rodovitna tla!

Temeljni pojmi elektrotehnike.

(Nadaljevanje.)

Imamo pa še tok drugega značaja, ki ni konstanten, temveč menja neprestano svojo smer, to je izmenični tok, ki premeni v teku ene sekunde mnogokrat svojo smer. Menjava ni skokoma, vrši se polagoma; raste od ničle, dospje do višine in zopet pade na ničlo, preide v nasprotno smer, raste zopet do višine v nasprotni smeri ter končno pade na ničlo. Prvi potek imenujemo pozitivni, drugi negativni, krivulji, ki tako izgleda, sinusova krivulja. Čas, ki poteče od pozitivnega vstajanja od ničle pa do negativnega padanja do ničle, imenujemo perijodo. Ena perijoda vsebuje torej dvoje menjanj. Pri obratu z našimi navadnimi izmeničnimi toki znaša to valovanje do stokrat v eni sekundi, tedaj po 50 perijod. Toki, ki služijo za pogon železnic, imajo po 16 perijod. Valovanje toka ima važno lastnost, da se da transformirati brez mehničnega direktnega pogona. Znano je dalje, da električni tok magnetizira železno jedro, ako kroži v ovojih okoli njega. Valovanju toka odgovarja valovanje magnetizma v jedru, slednje pa zopet povzroča v na jedru navitih ali v njegovi bližini se nahajajočih ovojih električni tok, ki ga imenujemo indukcijski tok; ta tok ima nasprotno smer od prvotnega.

Sicer se pojavljajo še druge vrste indukcije, kjer toki medsebojno drug na drugega kvarno vplivajo, to je medsebojna indukcija. Z razliko v številu primarnih in sekundarnih ovojev se more pri indukciji poljubno vplivati na napon in množino toka, ki naj ga aparat oddaja. Množina toka in njegov napon sta v obratnem razmerju med seboj, watti ostanejo vedno v isti višini, če odštejemo izgubo, katero vsako magnetiziranje povzroča. Pri navadnih transformatorjih ne spreminjamo pri tem perijode toka. Pri transformaciji izmeničnega toka nastanejo poleg izgub, katere povzročijo upor bakra in magnetiziranje železa, tudi še drugi pojavi, ki so za delovanje zelo merodajni in odlično vplivajo na potek toka. Zgoraj smo rekli, da zbujajo krožeči tok magnetizem, ta pa od svoje strani zopet električni tok. Po pravilu, da vzrok rodi posledice, se lahko razume, da inducirani tok ne nastopi ob istem času z naponom, kateri ga je porodil. Amperi ostajajo pri indukciji nek gotov čas za volti, tedaj množina toka ni istočasna z naponom. Ta pojav najdemo pri vseh indukcijskih delovanjih, tudi pri motorjih. Razlika zavisi od mnogih okoliščin in krati n. pr. pri malih motorjih, kjer relativno prevladuje množina železa, 15 do 40 odstotkov in še več, uspešno delo in izrabo napeljav in strojev. Nesoglasje med naponom in tokom se da meriti ter ga izražamo v stopinjah trigonometričnega kroga. Razmerje, ki na časovno zamudo vpliva, merimo s kotovim kosinusom, katero razmerje je vedno manjše kot šte-

vilo 1. Električnik je krstil ta pojav učinkovnim faktorjem (nemško Leistungsfaktor) in nas uči spoznati, za koliko se je vrednost dela zmanjšala. Ako zaznamujemo količino časa, za katero tok za naponom zaostane s črko t , trajanje perijode s črko T , je preložitve v fazi (rekel bi, za koliko vzrok fazo prerine) enaka trigonometričnemu kotu φ (zaznamovano z grško črko φ) in proporcionalno razmerju t/T , in sicer v meri kroga 2π krat t/T , faktor učinka je $\cos \varphi$. Izmenični tok, oziroma njegovo delo nam je tedaj meriti tako, da izvajamo iz prednavedenega posledice in zaznamujemo volt krat ampere krat $\cos$.

(Nadaljevanje sledi.)

Obrtniška „Samopomoč“.

Dne 23. julija t. l. se je vršila druga seja eksekutivnega odbora, ki je napravila sledeče načelne sklepe:

1.) Član «Samopomoči» postane tisti, ki je poslal pristopno izjavo in znesek Din 30 — in katerega je v svoji seji sprejel eksekutivni odbor. Kot pravoveljavni član «Samopomoči» na podlagi tega sklepa ni še torej priglasičenec, ki je sicer poslal pristopno izjavo in denar, pač pa postane šele takrat, ko ga je sprejel eksekutivni odbor. Zaradi tega se bodo vršile seje tega odbora vsakih 14 dni.

2.) Oni priglasičenci, ki so poslali pristopne izjave ne pa tudi denar, se ne smatrajo za člane dotlej, dokler ne pošljejo znesek 30 Din in dokler jih eksekutivni odbor ne sprejme. Istotako se ne smatrajo za člane oni, ki so poslali denar ne pa tudi pristopne izjave.

3.) V seji je bilo sprejetih nanovo 88 članov, tako da je štela «Samopomoč» na dan 23. julija 727 članov.

4.) Došlo je tudi mnogo prijav, ki so se izvršile gotovo več ali manj iz spekulativnega namena. Mnogo je takih obrtnikov, ki so priglasili kot člane k «Samopomoči» svoje starše, sami pa se niso priglasili. To je spekulacija, ki gre za tem, da se obrtnik okoristi s posmrtnino, če njegovi starši umrjejo, sam pa nima toliko obrtniške zavesti, da bi se tudi sam vpisal kot član v «Samopomoč». Zaradi tega opozarja vodstvo «Samopomoči» vse obrtnike, da se bodo starši obrtnikov sprejemali kot člani le tedaj, če se priglasijo kot član tudi obrtnik, ki plačuje za svoje starše prispevke.

5.) Eksekutivni odbor je nadalje sklenil, da člani «Samopomoči» ne morejo postati tisti, ki bivajo v kaki drugi državi, temveč morajo imeti svoje stalno bivališče v Sloveniji.

6.) Članom «Samopomoči», ki prostovoljno izstopijo, se vplačani prispevki ne vrnejo.

7.) V «Samopomoči» ni prostora za spekulante, temveč je obrtniška ustanova, na katero bo obrtništvo vedno lahko ponosno. Vodstvo «Samopomoči» bo najstrožje varovalo interese ustanove in interese svojih članov. Zaradi tega je eksekutivni odbor sklenil, da mora biti vsaka pristopna izjava odslej potrjena od zadruga ali pa od občinskega urada, oziroma od kake zanesljive, vodstvu poznane osebe, da član ni smrtno bolan, oziroma da so podatki, ki so navedeni v pristopni izjavi, resnični. Kdor se torej priglasil k «Samopomoči», mora pristopno izjavo dati v potrdilo zadruga ali pa občinskemu uradu in jo s tem potrdilom opremljeno pošlje vodstvu «Samopomoči».

8.) Da se preprečijo morebitne zlorabe te ustanove, mora vsak priglasičenec pristopno izjavo svojeručno podpisati. To velja tudi v tem primeru, da priglasil n. pr. obrtnik svojega očeta ali mater in bo pri-

spevke plačeval obrtnik sam. Tudi v takih primerih mora oče ali mati pristopno izjavo svojeručno podpisati in s tem potrditi, da se z zavarovanjem in s podatki, navedenimi v pristopni izjavi, strinja.

PRVI SMRTNI PRIMER.

V petek dne 23. julija t. l. je umrl v starosti 33 let član obrtniške «Samopomoči» g. Josip Weiss ml., strojni stavec v Ljubljani. Vodstvo obrtniške «Samopomoči» je izplačalo njegovim sorodnikom posmrtnino za 639 članov v znesku 3195 Din.

Vsi člani se pozivljajo, da tekom 14 dni nakažejo po poštni položnici, ki jo bodo prejeli, 5 Din. V primeru, da v zgorajšnjem roku tega član ne stori, se ga bo na njegove stroške opominjalo. Če bi ostala dva zaporedna opomina brezuspešna, se jih bo črtalo iz članskega imenika.

Dobave.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije, dobave in prodaje:

Direkcija državnega rudnika v Zabukovei pri Celju sprejema do 5. avgusta ponudbe za dobavo špiralnih svetrov in dvokoničnih krampov.

Gradbeno odelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani — ofertalna licitacija 10. avgusta glede dobave dolgih lesenih lestev za odre.

Uprava barutane v Kamniku — 4. avgusta ofertalna licitacija glede 180.000 kom. raznih kartonskih škatlic.

Prva Skopljanska muška gimnazija v Skoplju si bo nabavila nove šolske klopi. Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe z označbo najnižjih cen direktno zgoraj omenjenemu naslovu.

Natančnejši podatki se dobe v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Iz organizacij.

Občni zbor Pokrajinske zadruge kleparskih, inštalaterskih in kotlarskih mojstrov v Ljubljani se je vršil meseca marca t. l. pod predsedstvom združnega načelnika g. Alojzija Smerkola. Zdržni načelnik je podal izčrpno poročilo načelstva, v katerem je omenjal, da so se vršile odborove seje vsak zadnji petek v mesecu in so bile razen ene vse sklepčne. Lansko leto je priredil Urad za pospeševanje obrti prikojevalni kleparski tečaj, katerega se je udeleževalo: 2 mojstra, 12 pomočnikov in 14 vajencev. Tečaj je vodil združni načelnik g. Alojzij Smerkol, ki je izjavil, da bi bil v primeru zadostne udeležbe pripravljen še ponovno prirediti tak tečaj. Po izčrpnem poročilu načelnika se je podalo tajniško poročilo, ki omenja, da je štela zadruga pred razširitvijo 40 članov, z razširitvijo na ljubljansko oblast pa je članstvo narastlo na 119 članov. Da se vsaj kolikor možno uredi enotne cene materialu za kleparstvo in da se kolikor mogoče izenačijo tudi režijski stroški, je združni odbor določil že pred razširitvijo zadruga enotne cene za material, in sicer v glavnem za cin po 70 Din, za oglje po 2 Din in za cinkovo pločevino po 20 Din za kg. Režijski stroški naj bi se računali: 15 Din na uro za pomočnika, 12 Din za navadnega pomočnika in 5 Din za vajenca. Režijski stroški pri državnih delih naj bi znašali okrog 15 odstotkov, za privatne stranke pa 10 do 20 odstotkov. Tajniško poročilo omenja nadalje, da tvori veliko težkočo za inštalaterje v Ljubljani monopol mestne občine za napeljavno plina. Monopol naj bi se odpravil. Zadruga je posvečala tudi šušmarjem svojo pozornost in jih je ovajala

obrnim oblastvom in v nekaj primerih dosegla lepe uspehe. Podalo se je nato blagajniško poročilo, katerega sta pregledala računsko preglednika in ki sta našla denarno poslovanje v popolnem redu. Soglasno je bil sprejet tudi proračun za leto 1926. Zadruga doklada se je določila na 70 Din letno za vsakega člana. Ker se je za druga razširila na območje cele ljubljanske oblasti, so se na običnem zboru v svrhu lažjega poslovanja izvolili za posamezne srece zaupniki, in sicer: za Logatec Kralj Jakob, klepar, Blekova vas 3; za Radovljico Žužek Edvard, klepar, Bled 40; za Kranj se določi pozneje; za Kamnik Belec Lovro, inštalater, Kamnik, Graben 40; za Kočevje Gorše Franc, klepar, Ribnica 107; za Črnomelj Papež Jakob, klepar, Črnomelj 127; za Novo mesto Kmet Ferdinand, klepar, Stari trg 26; za Krško Mesesnel Gašper, kotlar, Krško 76; za Litijo Kajtna Avgust, klepar, Litija 19; za Laško Rozin Mihael, klepar, Trbovlje. Vaje-niška doba za vse v zadrugi včlanjene obrtne stroke traja štiri leta.

Štiridesetletnica kolektivne zadruge v Sevnici. Kolektivna zadruga obrtnikov v Sevnici bo praznovala letos štiridesetletnico svojega obstoja in bo priredila pri tej priliki primerno proslavo.

Obrtniško zborovanje v Št. Vidu pri Ljubljani. V nedeljo 18. julija se je vršilo v risalnici tamošnje šole obrtniško zborovanje, katero je sklicala obrtna zadruga lesnih strok v Št. Vidu. Kljub zadostni agitaciji udeležba vendarle ni bila taka kot smo pričakovali. Zborovanje je otvoril zadrugi načelnik g. Rok Berlič, na kar je tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, g. dr. Josip Pretnar, predaval o davkih. V svojem govoru je oertal naš davčni sistem, vrsto najvažnejših davkov in davčno reformo. Po kratki debati je prešel predavatelj na obravnavanje važnih gospodarskih vprašanj, ki se tičejo obrtnika. Tajnik Zveze obrtnih zadrug, g. I. Kaiser, je poročal nato o obrtniški organizaciji, obrtniški «Samopomoči» in obrtni razstavi, ki jo namerava prihodnje leto prirediti Zveza obrtnih zadrug. Po zborovanju so se razdelile pristopne izjave k «Samopomoči». Zborovanje je lepo uspelo, le žal, da obrtništvo na take važne prireditve polaga premalo važnosti.

Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani. VI. redna odborova seja dne 14. julija 1926. Navzočih je bilo 7 odbornikov. Poleg drugih važnih poslov in rešitev je odbor odločil, oziroma odredil: Uvedel je preprečitev neke trgovine; nastopil proti neki zadrugi, ki je pripustila pred leti nekega urarskega pomočnika neupravičeno k pomočniški preizkušnji; naznani-la je na podlagi ovadb obrtnim oblastem tri šušmarje, in sicer enega zlatarja in dva urarja, ki so neupravičeno izvrševali obrt v škodo upravičenim obrtnikom; izposlovalo se je pri gremiju trgovcev v Ljubljani, da se bodo pošiljale prošnje za razprodajo pred dovoljenjem, zadrugi v izjavo; odklonila se je prošnja nekega vajenca za skrajšanje učne dobe zaradi izselitve; dovolila je nove obrti v zmislu § 14., točke f), obrtnega reda v sporazumu z obrtnim oblastvom nastopnim urarjem: Vilharju Jakobu, Velkavrhu Antonu in Bardorferju Francu v Ljubljani, Vidmarju Ivanu v Kranju in Ambrožiču Zdravku v Radovljici; vpisan je bil za novega člana Ivan Wraunik, urar v Radečah pri Zidanem mostu; obrt je opustil član Josip Šink, urar v Kranju; k pomočniški preizkušnji v mesecu avgustu je bil pripuščen en urarski in dva graverska vajenca; delovalo se je za pristop k novo ustanovljeni «Samopomoči» in za inseriranje tvrdk v «Obrtnem Vestniku»; posredovalo se je pri brezposelnih pomočnikih in delodajalcih itd. Od zadnje odborove seje se je rešilo 46 vlog in dopisov.

Razno.

Volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se bodo vršile predvidevno dne 22. septembra t. l. Zbornica je naš najvišji gospodarski forum, radi česar bomo posvečali tem važnim volitvam vso pažnjo.

Okrajna obrtno-gospodarska razstava v Ormožu se vrši od 8. do 15. avgusta po sledečem sporedu: Otvoritev obrtne razstave v nedeljo dne 8. avgusta ob 9. dopoldne, razstave konj noriške in belgijske pasme isti dan ob pol 12. uri, razstave govedu pingavske pasme v ponedeljek dne 9. avgusta ob 10. uri in razstave žlahtnih vin iz ormoškega okraja z vinskim sejmom v torek 10. avgusta ob 10. dopoldne. Obrtna razstava traja ves teden; ostale pa le enodnevno. Legitimacije za polovično vožnjo se dobe po 15 Din pri vseh podružnicah Slavenske in Kreditne banke ter tobačnih zalogah.

Tečaj za elektroinstalaterje v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani namerava prirediti v mesecu septembru in oktobru tečaj za elektroinstalaterje v Ljubljani. Pouk bo teoretičen in praktičen. V prvi vrsti se bo proučilo veljavne elektrotehnične predpise. Predaval bo g. ing. A. Dietrich. Tečaj se bo vršil ob večernih urah trikrat na teden. Vsi interesenti naj prijavijo svojo udeležbo ustno ali pismeno pri Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg št. 10, najkasneje do 1. septembra t. l.

Kongres čevljarjskih mojstrov v Zagrebu. Kakor smo že poročali, se bo vršil od 21. do 23. avgusta t. l. v Zagrebu kongres čevljarjskih mojstrov za vso državo. Na dnevnem redu kongresa so jako važna obrtniška vprašanja, tičočna se uvoza, carine, davkov, brezposelnosti, socialnega zavarovanja, novega obrtnega zakona in organizacije. Vsled tega naj se tudi čevljarjski mojstri iz Slovenije v čim večjem številu udeležijo tega kongresa, ki bo gotovo pripomogel k zboljšanju žalostnih razmer, v katerih se nahaja čevljarjski obrt. Ker se vrši kongres ob času zagrebškega velesesja, se udeleženci lahko poslužijo polovične vožnje. Spored kongresa je: 21. avgusta: Sprejemanje delegatov v prostorih Saveza postolarskih obrtnika, Gunduličeva ulica 37, in dodeljevanje prenočišč. Isti dan ob 6. zvečer se bo vršila v posvetovalnici obrtnega zbora, Mažuraničev trg 26, predkonferenca. 22. avgusta: Ob 9. dopoldne otvoritev kongresa v zborovalni dvorani Trgovske in obrtniške zbornice, Trg 29. septembra št. 1. Po kongresu skupni banket. 23. avgusta: Poset zagrebškega velesesja in ogledovanje mesta.

Prvi državni kongres usnjarjev v Novem Sadu. Na podlagi sklepa vojvodinskega protestnega zbora v Novem Sadu dne 23. maja t. l. se bo vršil dne 8. avgusta t. l. ob 9. dopoldne I. državni kongres usnjarjev, na katerem se bodo med drugim pretresala pravila državnega (ali pokrajinskega) Saveza usnjarjev. Razpravljalo se bo nadalje na tem kongresu o stališču proti tovarni «Bata» in inozemski konkurenci in o obrtnem zakonu.

Vsi obrtniki, ki potrebujejo za svoj obrt: motvoz, žimo, afrik, vrvi, platno, juto, vreče itd., se opozarjajo na današnji oglas tvrdke Vido Bratovž.

Kongres knjigoveških mojstrov. Dne 31. julija t. l. se je vršil v Salzburgu ob priliki otvoritve razstave knjig sestanek avstrijskih knjigoveških mojstrov. Sestanek bo trajal do 3. avgusta t. l., na kar se bo vršilo skupno potovanje preko Salzkammerguta na Dunaj, kjer bo 5. avgusta internacionalni kongres knjigovezov. Celo potovanje stane 140 šilingov.

Novi obrtni zakon. V ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu se izdeluje osnutek novega obrtnega zakona. V jeseni t. l. se bo v Zagrebu sestala posebna komisija,

ki bo osnutek predelala in ga potem predložila gospodarskim organizacijam v izjavo. Zakonski osnutek bo baje še letos predložen narodni skupščini.

Imena rumunskih novčanic starega tipa. Novčаницe starega tipa rumunske narodne banke po 500 lej se izmenjajo do 1. januarja 1927. Inozemski lastniki teh novčanic naj jih pošljejo rumunski narodni banki, ki jim za zameno vrne protivrednost v novih novčanicah v denarnem pismu po odbitku poštnih stroškov, ali s čekom na kako inozemsko tržišče ali pa z deponiranjem protivrednosti pri kaki banki v Rumuniji.

Za konzorcij «Obrtnega Vestnika» Engelbert Franchetti.
Urednik Engelbert Franchetti.

Za Delniško tiskarno, d. d. v Ljubljani, H. Brandt.

MALI OGLASI

vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek 5 Din. — Oglase je plačati v naprej lahko tudi v znakah. — Za odgovor je priložiti znamko.

Naročajte in razširjajte

edino strokovno glasilo
«Obrtni Vestnik»!

Uprava v Ljubljani, Dunajska
cesta 20. 18/26

Kovaška dela

vseh vrst izvršuje redno, solidno in po primerni ceni kovaški mojster V. Urbančič v Ljubljani, Zabjak. — Preskrbi tudi kolarska dela.

Volna in bombaž

za strojno pletenje in za vsakovrstna ročna dela se dobi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri

Karel Prelogu

Ljubljana, Gosposka ulica 3,
Stari trg 12.

Anton Tonejc

restavrater 14/26

pri «Lovačkem rogu»

v Zagrebu, Ilica, priporoča svojim rojakom svojo izborno kuhinjo in izbrana vina.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah Černe, juvelir v Ljubljani, Wolfova ulica št. 3. 16/26

Narodni dom, Maribor

Štajerska klet, abonenti, kegljišče, haložan, znižane cene. — Oset 26/26

Priporočam

cenj. obrtnikom svojo zalogo železnine, orodja in okovja.

Kupujem

staro železo in kovine.
Fr. Stupica, Ljubljana.

Lisice, kune, vidre, zajce itd. kupuje po najvišjih dnevnih cenah P. Semko, Ljubljana, Turjaški trg št. 1.

Obrtniški koledar

za leto 1927. izide v novembru na boljšem papirju in v boljši vezavi ter z za obrtnike važno vsebino. — Naročila sprejema že sedaj «Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani».

Engelbert Franchetti brivec

Ljubljana, Dunajska c. 20
priporoča svojim znancem in prijateljem iz mesta in dežele svojo brivnico.

Za točno in dobro postrežbo je skrbjeno. 17/26

Avgust Jeglič

Radeče pri Zidanem mostu
priporoča svojo trgovino usnjem in čevljarскими potrebščinami. 1/26

«Brezalkoholna produkcija»

v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10/66, pošlje vsakemu naročniku «Obrtnega Vestnika» zanimiv cenik brezplačno. — Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

«POSEST»

realitetna pisarna, druž. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 24, prodaja in kupuje: nepremičnine, razne trgovske, obrtne hiše, gostilne, kmečka posestva, graščine, stavbene parcele itd. pod najugodnejšimi pogoji.

Vsakovrstne

pile (turpije) rašpe

izvršuje strokovno in po zmereni ceni. Prevzame tudi specialna naročila Ivan Figar, pilarski mojster v Ljubljani, Cesta na gorenjsko železnico št. 4 (v bližini gostilne «Novi svet»).

Ph. mag. R. Sušnik

Lekarna pri „Zlatem jelenu“

Moderno urejena lekarna, zaloga vseh domačih in tujih zdravilnih sredstev, mineralnih voda, obvezil, kirurških in toaletnih predmetov, zdravniške ordinacije se izvršujejo točno po predpisih, oblastveno koncesionirana oddaja strupov. Vestne pošiljatve obratno.

LJUBLJANA, Marijin trg

Telefon šte. 115.

*** NAJNIŽJE CENE! ***

trgovina IV. BONAČ

priporoča največjo zalogo pisarniških in šolskih potrebščin in potrebščin za tehnične pisarne, risalnih, skicnih, pavznih in svetlopisnih papirjev, risalnih orodij, map in registratorjev za korespondenco, prepisnih in poslovnih knjig.

Preskrbuje vse vrste tiskovin 6-2

Pisemski papir knjigoveznica Polnilna peresa

AVGUST AGNOLA

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletne opreme za gostilne, restavracije, hotele, kavarne in bare.

Luksuzni predmeti. - Stavbno in umetno steklarstvo.

LJUBLJANA

Telefon 478

Telefon 478

Dunajska cesta 10 12-9

POZOR! Popravljam vsakovrstne — URE —

precizno, po nizki ceni in hitro, z enoletnim jamstvom. — Postregel bom z najnižjimi cenami.

LJUBLJANA D. MARINKO LJUBLJANA

izprašani urar

Florijanska ulica šte. 31. 12-7

LEKARNA

TRNKÓCZY

LJUBLJANA

MESTNI TRG 4

Zaloga
vseh tu- in inozemskih
specialitet, preparatov,
mineralnih voda
itd. 12-6

Skrbno
izdelovanje

Preobleke

Najnižje
cene!

L. MIKUŠ

tvornica dežnikov

LJUBLJANA

Mestni trg št. 25.

Največji
izbor

Popravila

27-15

Najnižje
cene!

NAJTRPEŽNEJŠO STREŠNO OPEKO

NUDIJO

ZDRUŽENE OPEKARNE, D. D.

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 13.

TELEFON 733.

20-15

Tapetniki, sedlarji, jermenarji in druge sorodne stroke se opozarjajo na najcenejši nakup, motvoza, žime, afrika, vrvi, platna, jute, vrec itd.

VIDO BRATOVŽ, LJUBLJANA

Gospodstva cesta šte. 2 (nasproti gostilne Figovec).

12-8 Komisijska zaloga KONOPJUTA, d. d., Zagreb.

ORIENT

d. z o. z.

tovarna olj. barv, firnežev in lakov

Slomškova ulica št. 19

L J U B L J A N A

Vodmat pri Ljubljani

Prodajalna na drobno: Miklošičeva cesta 4

nasproti frančiškanske cerkve. 24-15

J. GOREC

LJUBLJANA

Palača Ljubljanske kreditne banke

Kolesa

Šivalni stroji

Vsi deli in popravila

Radio-aparati in deli

Žarnice

Športni predmeti

24-15

najbolje — najceneje!

Ustanovljeno leta 1894

**Urarske in zlatarske
forniture in orodje**

nudi 24-2

J. BEHRMANN I SIN

oddelek garnitur

ZAGREB, Duga ulica 16.

Prodaja samo urarjem in zlatarjem

Kreditno društvo**Mestne hranilnice ljubljanske**

dovoljuje posojila

na menice in kredite

24-15

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

**Obrtna banka
v Ljubljani**

Centrala:

Kongresni trg št. 4

Podružnica: Ljutomer 12-9

Telefon št. 508   Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu v Ljubljani
št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno višje.

**Kreditni zavod
za trgovino in industrijo**

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50

(v lastnem poslopu). 24-15

Brzojavni naslov: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457, 548, 805 in 806.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.